

قلمرو زبانی:

۱- در عبارت زیر، بین کلمات مشخص شده چه رابطه معنایی دیده می شود؟

این قصه، عجب ترین قصه هاست؛ زیرا که در میان دو ضد جمع بُود: هم فرقت بُود وهم وصلت؛ هم محنت بُود، هم شادی؛ هم راحت بود، هم آفت.»

۲- کدام قسمت جمله زیر حذف شده است؟ چگونه به نبود آن پی بردید؟

« نیکو خو ، بهتر هزار بار نیکو رو.»

۳- در متن زیر کدام واژه دو تلفظی است؟

و اندوه و شادی در این قصه بسیار بود، و خبردهنده از او مَلِک جَبَّار بود، فَلَجَرَم حدیث ایشان نیکوترین احادیث اهل روزگار بود.

۴- معنی واژه های زیر را بنویسید:

الف) دولت: (ب) کریمی: (ج) لئیمی: (د) کاید:

۵- مترادف واژه «انهار» را بنویسید.

ادبی:

۱- قافیه و ردیف را در بیت زیر مشخص نمایید .

گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید / گفتم که ماه من شو گفتا بر آید

۲- در هریک از ابیات زیر، آرایه نوشته شده مقابل هربیت را مشخص کنید.

الف) گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت / گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید (ایهام)

ب) گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم / گفتا که شبرواست او از راه دیگر آید (تشخیص)

ج) گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید / گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید (ایهام)

۳- در متن زیر سجع را مشخص کنید

«در بهشت از هزار گونه نعمت است و در قران از هزار گونه پند و حکمت است.»

۴- در بیت زیر «تشبیه»، «کنایه» و «تضاد» را بیابید.

تا خار غم عشقت، آویخته در دامن / کوه نظری باشد، رفتن به گلستان ها

۵- مفهوم کنایی عبارت ستون اول با کدام یک از مفاهیم ستون دوم هم خوانی دارد؟ (یک مفهوم اضافی است.)

(۱) از پای در انداختن / الف) کنار نهادن و منصرف

در دامن آویختن / ب) غافل شدن از خود

۳) بی خویشتنی کردن

ج) ناتوان ساختن

۴) روی تافتن از چیزی

د) تمام شدن

۵) رها نکردن و همراه چیزی بودن

۸- در بیت زیر، منظور از «نوش» و «لعل» چیست؟

گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت / گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید

۹- در بیت زیر، بین کدام کلمات جناس ناقص به کار رفته است؟

«هر تیر که در کیش است، گر بر دل ریش آید / ما نیز یکی باشیم، از جمله قربان ها»

۱۰- در بیت «تا خارِ غم عشقت، آویخته در دامن / کوه نظری باشد، رفتن به گلستان ها» «خارِ غم» چه آرایه ای است؟

۱۱- شعر بوی گل وریحان ها در چه قالب سروده شده است؟ دلیل خود را بنویسید.

۱۲- هر یک از مجاز های مشخص شده در ابیات زیر چه معنایی دارند؟

وقتی دل سودایی، می رفت به بستان ها / بی خویشتم کردی، بوی گل وریحان ها

گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید / گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید

۱۳- «مشبه و مشبه به» را در عبارت زیر مشخص کنید.

«مثل قران مثل آب روان است روان.»

۱۴- کدام ترکیب تشبیهی است؟ مشبه و مشبه به را در آن مشخص کنید.

الف) بوی زلف / ب) خار غم / ج) سیرت زیبا / د) کمال قرآن

۱۵- در بیت «هر تیر که در کیش است، گر بر دل ریش آید ما نیز یکی باشیم، از جمله قربان ها» بین کدام کلمات آرایه مراعات نظیر به کار رفته است؟

۱۶- در بیت «آن را که چنین دردی، از پای در اندازد باید که فرو شوید، دست از همه درمان ها «تکرار کدام صامت موجب آرایه واج آرایبی شده است؟

۱۷- مفهوم کنایه های زیر را بنویسید.

الف) «دست فرو شستن از چیزی»

ب) «روی تافتن»

۱۸- هر یک از قسمت های مشخص شده در بیت زیر چه آرایه ها یی را نشان می دهد.

گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل با یاد تو افتادم، از یاد برفت آن ها

۱۹- در عبارت زیر، کدام واژه ها «جناس» دارند؟

«ای مهر تو در دل ها، وی مهر تو بر لب ها وی شور تو در سرها، وی سرتو در جان ها»

۲۰- در عبارت زیر، کلمات مسجع را مشخص کنید.

و مثل قرآن، مثل آب است روان؛ در آب حیات تن ها بود و در قرآن حیات دل ها بود.

قلمرو فکری

۱- به چه دلایلی نویسنده معتقد است که «مَثَل قرآن مَثَل آب روان است»؟

۲- با توجه به عبارت زیر، دلیل بلندی مقام حضرت یوسف (ع) چیست؟

«نبینی که یوسف را از روی نیکو، بند و زندان آمد و از خوی نیکو، امر و فرمان آمد؟ از روی نیکوش حبس و چاه آمد، و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد.»